Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
02.10.2026
Dnro/Dnr
TRAFICOM/595154/03.03.01/2026
Viite/Referens
U 53/2026 vp

Kirjallinen asiantuntijalausunto 6.10.2026 U 53/2026 vp

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta asiantuntijakuulemista ja kirjallista asiantuntijalausuntoa asiassa U 53/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkaviestintäpalveluita tarjoavien järjestelmien lupamenettelyistä yhdenmukaistetulla 2 GHz MSS (Mobile Satellite Service) taajuusalueella sekä päätöksen n:o 626/2008/EY kumoamisesta (2 GHz MSS-asetus).

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäviraston rooli asiassa

Liikenne- ja viestintävirasto ("Traficom") toteaa, että avaruussektori on sekä kansainvälisesti että Suomen kannalta tärkeä kasvuala, joka tukee muun muassa digitalisaatiota, turvallisuutta, huoltovarmuutta ja alueellista yhdenvertaisuutta. Avaruuspohjaiset palvelut tuottavat lisäarvoa esimerkiksi liikenteelle, viestintäyhteyksille ja ilmastonmuutokseen varautumiselle. Suomella on tässä kehityksessä vahva asema korkeatasoisen radio-, tietoliikenne- ja satelliittiteknologian osaamisen ansiosta. Avaruussektorin kehittämisessä ja sen potentiaalin hyödyntämisessä avainasemassa ovat ennakoiva ja mahdollistava sääntely sekä riittävät viranomaisresurssit.

Traficom toimii Suomessa radiotaajuuksien hallinnasta kansallisella ja kansainvälisellä tasolla, radioluvituksesta sekä sähköisten viestintäpalveluiden sääntelystä ja valvonnasta vastaavana viranomaisena. Avaruustoiminnan osalta Traficom myöntää suomalaisille satelliiteille ja maa-asemille radioluvat sekä vastaa maa-asematoiminnan luvituksesta ja toiminnan valvonnasta. Lisäksi virasto arvioi satelliittipalveluiden käyttöön tarkoitettujen maanpäällisten päätelaitteiden sääntelytarpeita ja voi tarvittaessa vapauttaa tällaisia laitteita yksilöllisestä luvasta silloin, kun se on radiotaajuuksien tehokkaan käytön ja sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta tarkoituksenmukaista.

Traficom valvoo myös satelliittiviestinnässä käytettävien maa-asemien, radiolaitteiden ja viestintäpalveluiden vaatimustenmukaisuutta sekä huolehtii radiotaajuuksien häiriöttömän käytön turvaamisesta Suomessa. Lisäksi Traficom osallistuu uusien teknologioiden kehittämisen tukemiseen ja käytön mahdollistamiseen kansainvälisen sääntelyn kautta. Näin Traficomilla on keskeinen

rooli sekä avaruussektorin toiminnan kansallisessa luvituksessa ja valvonnassa että ehdotetun asetuksen käytännön toimeenpanoon liittyvissä tehtävissä Suomessa.

Kyseessä olevaan asetusehdotukseen liittyvässä valmistelussa Traficom on osallistunut asiantuntijaryhmiin mm. EU:n viestintäkomitean (COCOM), EU:n radiotaajuuspolitiikkaryhmän (RSPG), Radiotaajuuskomitean (RSC), Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja Euroopan Posti- ja televiestintäliiton (CEPT) eri työryhmissä. Traficom on tukenut liikenne- ja viestintäministeriötä asetusehdotusta koskevan valtioneuvoston U-kirjelmän laadinnassa sekä neuvoston teletyöryhmän käsittelyyn liittyvässä valmistelutyössä. Traficomin näkemykset on otettu valmistelussa huomioon kattavasti.

Asetusehdotus mahdollistaa uusia viestintäverkkoja

Asetusehdotus mahdollistaa uusien laajakaistaisen satelliittiviestintäverkkojen rakentamisen taajuusalueelle, jolla on erityisen houkuttelevat tekniset ominaisuudet nykyaikaisten tietoliikennepalvelujen toteuttamiseen. Kyseinen taajuusalue sijaitsee maanpäällisissä matkaviestinverkoissa käytettävän taajuusalueen vieressä, mikä helpottaa päätelaitteiden, verkkoteknologioiden ja palveluiden kehittämistä yhteensopiviksi sekä maanpäällisten että satelliittipohjaisten verkkojen kanssa.

Taajuusalue on riittävän leveä laajakaistaisten palvelujen toteuttamiseksi. Koska taajuusalue on harmonisoitu koko Euroopan alueella samaan käyttötarkoitukseen, sen hyödyntämismahdollisuudet ovat hyvät sekä tiheästi asutuissa kaupunkiympäristöissä että harvaan asutuilla alueilla. Satelliittiyhteydet voivat täydentää olemassa olevia tietoliikenneratkaisuja ja parantaa palvelujen saatavuutta siellä, missä maanpäällisten verkkojen rakentaminen ei ole taloudellisesti tai teknisesti tarkoituksenmukaista tai mahdollista.

Asetusehdotuksen merkittävä etu on myös se, että se tukee maanpäällisten 5G- ja tulevien 6G-verkkojen sekä satelliittiverkkojen konvergenssiä. Tämä parantaa palveluiden jatkuvuutta ja saatavuutta tilanteissa, joissa maanpäällistä verkkoyhteyttä ei ole käytettävissä esimerkiksi avomerellä, katvealueiden vuoksi tai joissa viestintäverkkojen toimintavarmuus ja resilienssi korostuvat poikkeus- ja häiriötilanteissa. Satelliitti- ja matkaviestinverkkojen yhteentoimivuus lisää siten viestintäjärjestelmien kokonaistoimintavarmuutta ja tarjoaa käyttäjille uusia yhteysvaihtoehtoja.

Lisäksi kyseinen taajuusalue on käytännössä ainoa lähitulevaisuudessa käyttöön osoitettavissa oleva satelliittitaajuusalue, joka tarjoaa samanaikaisesti laajan kaistan ja eurooppalaisen harmonisoinnin. Näin ollen asetuksella voitaisiin edistää uusien satelliittipohjaisten tietoliikennepalvelujen syntymistä ja laajentaa eurooppalaisten käyttäjien vaihtoehtoja tietoliikenneyhteyksille. Traficom pitää myös tärkeänä asetusehdotuksessa huomioidun testaus- ja kokeilukäytön mahdollistamisen uusille teollisuuden toimijoille taajuuksien käytön muutoksen siirtymäaikana.

Asetusehdotuksessa on vielä parannettavaa

Traficom pitää asetusehdotuksen tavoitteita pääosin kannatettavina, mutta katsoo, että ehdotuksessa on vielä eräitä jatkovalmistelussa tarkennettavia ja parannettavia kohtia.

Erityisesti palveluiden saatavuutta koskevia vaatimuksia tulisi vahvistaa siten, että

asetuksella mahdollistettavat satelliittipalvelut olisivat tosiasiallisesti käytettävissä koko Suomessa. Asetusehdotuksessa edellytetty 95 prosentin väestöpeitto ja 90 prosentin alueellinen peitto eivät välttämättä takaa palveluiden saatavuutta Suomen harvaan asutuilla ja pohjoisilla alueilla. Tätä laajemmat peittovaatimukset on jätetty asetusehdotuksessa hakijoiden välisen kilpailun elementiksi. Suomen näkökulmasta olisi tärkeää, että palvelut tulevat kattamaan myös ne alueet, joilla maanpäällisten viestintäverkkojen rakentaminen on teknisesti tai taloudellisesti haastavampaa ja joissa satelliittiratkaisuista voidaan saada merkittäviä hyötyjä niin yhteyksien saatavuuden, kansalaisten turvallisuuden kuin huoltovarmuuden kannalta. Tämä taajuusalue soveltuu poikkeuksellisen hyvin EU-tasoisten saatavuus- ja peittovaatimusten asettamiseen.

Täydentävien maanpäällisten sekä mahdollisten ilma-aluksiin asennettavien tukiasemien käyttövaltuutus on suunniteltu liittyvän yleiseen EU-tason valtuutukseen. Näiden järjestelmien käyttöön liittyy kuitenkin tarve varmistaa olemassa olevien maanpäällisten matkaviestinverkkojen ja myös muiden radioverkkojen ja -palveluiden häiriötön toiminta. Tämän vuoksi täydentävien komponenttien käyttöönotto ei saisi kuulua suoraan eurooppalaisen valtuutuksen piiriin, vaan niiden luvittaminen tulee jatkossakin tapahtua kansallisesti. Kansallinen lupamenettely mahdollistaa paikallisten taajuusolojen huomioimisen sekä sen varmistamisen, että uusien järjestelmien käyttöönotto ei aiheuta haitallisia häiriöitä olemassa oleville radioviestintäpalveluille. Lisäksi tämä menettely mahdollistaa myös järjestelmän maanpäällisten komponenttien häiriöttömyyden.

Keskitetty EU-tason valtuutusmenettely on tässä nimenomaisessa tapauksessa perusteltu ratkaisu. Kyseessä on erityislaatuinen taajuusalue, joka on jo pitkään ollut harmonisoitu satelliittitietoliikenteen liikkuville palveluille ja jonka nykyiseen käyttöjärjestelyyn liittyvät valtuutukset päättyvät vuonna 2027. Näiden erityisolosuhteiden takia yhteinen eurooppalainen menettely voi edistää taajuuksien tehokasta käyttöä sekä aidosti eurooppalaisten palveluiden syntymistä. Traficom kuitenkin korostaa, ettei tämän taajuusalueen käsittelyä tule pitää ennakkotapauksena radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämisen yleiselle keskittämiselle EU-tasolle. Vastaavanlaista valtuutusmallia ei tulisi lähtökohtaisesti laajentaa muihin taajuusalueisiin eikä sisällyttää yleiseksi mekanismiksi myöskään tulevaan digitaalisten verkkojen sääntelyyn. Radiotaajuuspolitiikassa on jatkossakin voitava ottaa huomioon jäsenvaltioiden erilaiset markkinaolosuhteet, kansalliset taajuuspoliittiset tavoitteet sekä kansalliseen turvallisuuteen liittyvät erityisvaatimukset. Kansallisen toimivallan säilyminen on tärkeää erityisesti silloin, kun kyse on paikallisista käyttöolosuhteista, radiotaajuuksien yhteensovittamisesta muiden käyttötarkoitusten kanssa tai turvallisuuteen liittyvistä näkökohdista.

Traficomin näkemyksen mukaan taajuuksien osoittaminen yhteiseurooppalaiselle turvalliselle hybridijärjestelmälle voi lisätä viranomaisten viestintäpalveluiden toimintavarmuutta ja resilienssiä. Valtuutusmenettelyn täytäntöönpanovaiheessa on varmistuttava myös siitä, että komission toimijoille asettamat kyberturvallisuus- ja yksityisyyden suojan vaatimukset ovat riittäviä ja yhteensopivia kansallisen sääntelyn kanssa.

Liikenne- ja viestintäviraston tulevasta roolista

Asetusehdotuksen seurauksena osa nykyisestä kansallisesta toimivallasta siirtyisi kyseisen taajuusalueen osalta Euroopan komissiolle, joka vastaisi eurooppalaisten

valtuutusten myöntämisestä ja niiden keskeisestä hallinnoinnista. Muutos ei kuitenkaan poista kansallisten viranomaisten roolia, vaan muuttaa sen painopistettä lupaviranomaisesta valvonta-, koordinointi- ja asiantuntijatehtäviin kyseessä olevan taajuusalueen käytön osalta.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom osallistuisi asetuksen toimeenpanoon ja kehittämiseen liittyvään eurooppalaiseen yhteistyöhön sekä toimisi Suomen edustajana asiaa käsittelevissä työryhmissä ja yhteistyöelimissä, kuten Radiotaajuuspolitiikkaryhmässä (RSPG), Radiotaajuuskomiteassa (RSC) ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimessä (BEREC). Tällä tavoin Traficom vaikuttaisi edelleen 2 GHz MSS taajuusalueen taajuuspolitiikan, markkinoiden toiminnan ja teknisen sääntelyn kehitykseen eurooppalaisella tasolla.

Traficomin asema kansallisena taajuushallintoviranomaisena säilyisi myös jatkossa. Virasto vastaisi Suomen puolesta kansainvälisestä taajuuskoordinaatiosta ja toimisi yhteyspisteenä suhteessa Kansainväliseen televiestintäliittoon (ITU). Lisäksi Traficom valvoisi asetuksen nojalla myönnettyihin valtuutuksiin liittyvien ehtojen noudattamista Suomessa sekä huolehtisi mahdollisten häiriötilanteiden käsittelystä kansallisen toimivaltansa puitteissa sekä yhteistyössä komission kanssa.

Traficomin tehtäviin kuuluisi jatkossa edelleen satelliittijärjestelmien ohjaamiseen ja tietoliikenteen välittämiseen käytettävien maa-asemien kansallinen luvittaminen ja valvonta. Näiden tehtävien merkitys korostuu erityisesti tilanteissa, joissa on varmistettava radiotaajuuksien tehokas käyttö ja eri radiopalveluiden häiriötön toiminta.

Ehdotuksen mukaisesta asetuksesta aiheutuisi Traficomille myös uusia tehtäviä ja velvoitteita, joiden hoitamiseen tarvittavia henkilöstö- ja taloudellisia resursseja ei vielä ole osoitettu virastolle. Tehtävien asianmukainen hoitaminen muutoinkin nopeasti kasvavalla avaruussektorilla edellyttää, että niiden rahoituksesta ja resursoinnista päätetään erikseen kansallisesti.

Kokonaisuutena tarkasteltuna Traficomin rooli ei asetuksen myötä vähenisi, vaan muuttuisi. Virasto säilyisi Suomen keskeisenä radiotaajuuksien hallinnasta, sähköisen viestinnän markkinoiden toimivuudesta sekä viestintäverkkojen turvallisuudesta vastaavana viranomaisena. Samalla sen merkitys korostuisi eurooppalaisen satelliitti- ja matkaviestinnän yhteensovittamisessa, toiminnan valvonnassa sekä uusien tietoliikennepalveluiden käyttöönoton edistämisessä. Traficomin asiantuntemus on jatkossakin keskeinen edellytys sille, että Suomessa voidaan kehittää ja hyödyntää uusia teknologioita tehokkaasti, turvallisesti ja kansalliset erityispiirteet huomioon ottaen.

Lopuksi

Traficom katsoo, että 2 GHz MSS -taajuusalueen käyttöoikeuksien jakaminen keskitetyllä EU:n valtuutusmenettelyllä on kannatettava asia riittävän suuren markkina-alueen ja kaikkia jäsenmaita tyydyttävien käyttöehtojen saamiseksi toiminnan harjoittajia sitovaksi. Laajaan toimivallan siirtoon EU-tasolle taajuuksien osalta tulee kuitenkin yleisesti suhtautua kriittisesti eikä keskitetyn EU:n valtuutusmenettelyn tule olla ensisijainen toimintatapa, kuten esimerkiksi EU:n digitaalisia verkkoja koskevassa säädösehdotuksessa (DNA-asetusehdotus) esitetään.

Yhteiseurooppalaisen valtuutuksen tulee edellyttää palveluiden saatavuutta koko Euroopan unionin alueella. Tämän osalta asetusehdotuksessa on edelleen täsmennystarpeita.

Lopuksi Traficom haluaa tuoda vielä esille, että laajakaistaisten satelliittitietoliikennepalveluiden yleistyessä ja 5G/6G -yhteentoimivuuden parantuessa tulisi pyrkiä edistämään resilienttien yhteyksien hyödyntämistä julkisella sektorilla, uusien liiketoimintamahdollisuuksien hakemista yksityisellä sektorilla sekä laajentuneiden viestintäverkkopalveluiden saatavuuden hyödyntämistä eri käyttäjäryhmien, mukaan lukien kansalaisten, tarpeisiin.

Asp Emil
Ylijohtaja

Pussinen Pekka
Erityisasiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 2.10.2026. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.